

Dorpsvisie Wynjewâld 2024 - 2028

Plaatselijk Belang

Voorwoord

Geachte lezer,

Inwoners en dus ook Plaatselijk Belang Wijnjewoude (PBW) krijgen een steeds grotere invloed bij diverse sociaal/maatschappelijke ontwikkelingen. Het behartigen van de plaatselijke belangen bij b.v. de gemeente wordt steeds belangrijker voor de toekomst van het dorp en haar inwoners. Het is daarom van belang de huidige dorpsvisie te actualiseren, zodat we op basis van de nieuwe dorpsvisie doelen en prioriteiten kunnen stellen voor de komende jaren. Daarom heeft het bestuur van Plaatselijk Belang Wijnjewoude besloten een nieuwe dorpsvisie te ontwikkelen, waarin kort verwoord staat hoe we ons dorp zien en verder willen ontwikkelen.

Van welke bronnen hebben gebruik gemaakt?

- Dorpsvisie 2014
- Dorpsspiegel 2022
- Bijeenkomst met leerlingen van de 'Sinnewizer'
- Reacties op de vragenlijsten, die aan de verenigingen/stichtingen zijn verzonden
- Informatie van de gemeente
- Notulen van Plaatselijk Belang Wijnjewoude
- Bijeenkomst van 31 januari, waar de inwoners hun mening konden geven en mee konden denken

De Dorpsvisie is besproken in de ledenvergadering van 19 maart 2024 en vastgesteld door het bestuur.

Met vriendelijke groet,

Het bestuur van Plaatselijk Belang Wijnjewoude

Wijnjewoude, maart 2024.

Inhoudsopgave

Huisvesting, verkeersveiligheid	pag.1
Voorzieningen	pag.2
Saamhorigeiden en eenzaamheid, duurzaamheid en gezondheid	pag.3
Bedrijven, recreatie, financiën, ons erfgoed,	pag.5

Leeswijzer

Elk onderdeel begint met een korte analyse, dan volgen de doelen en hoe we deze willen bereiken.

Huisvesting

Korte analyse huidige situatie:

Jongeren kunnen moeilijk een betaalbare woning in Wijnjewoude vinden. Met name is er behoefte aan starterswoningen en vrijstaande woningen. (onderzoek 2020)

Senioren geven aan, dat ze graag in Wijnjewoude willen blijven wonen en behoefte hebben aan kleinere woningen, waar slaapkamer en badkamer beneden zijn. (onderzoek 2020)

We hebben in Wijnjewoude geen locatie beschikbaar waar passende intensieve zorg wordt geboden.

Met betrekking tot inbreiding zien we weinig mogelijkheden voor woningbouw in Wijnjewoude.

Het oude benzinstation aan de Opper Haudmare is veel inwoners een doorn in het oog.

Soort woningen:

Doelen:

- Bouwen van goedkopere woningen met een flexibele indeling. Dus levensloopbestendig!
- Voor alleenstaande jongeren passende woonruimte zoeken.
- Nagaan, of er in Wijnjewoude behoefte is aan een locatie, waar in één of andere vorm passende intensieve zorg mogelijk is.
- Renovatie met een passende bestemming of sloop van het benzinstation.

Bouwlocaties:

Doelen:

- Het is belangrijk, dat er de komende jaren nieuwe bouwlocaties beschikbaar komen.
- Onderzoek naar mogelijkheden om meerdere woningen op een erf te realiseren.

Hoe?

- De nieuwbouwcommissie brengt binnen een jaar samen met de gemeente en onze inwoners in beeld welke bouwlocaties in principe in beeld zijn en waar binnen enkele jaren woningen gerealiseerd kunnen worden. Daarnaast onderzoek naar mogelijkheden om woningen op een erf te realiseren.
- We kiezen voor woningen met een flexibele indeling.
- We gaan onderzoeken, hoe we passende woonruimte voor alleenstaanden kunnen realiseren.
- Onderzoeken of er behoefte is aan een locatie, waar passende intensieve zorg in één of andere vorm mogelijk is.
- Via contacten met de gemeente en ev. via publiciteit er mede voor zorgen, dat het oude benzinstation gerenoveerd of gesloopt wordt.

Verkeersveiligheid

Korte analyse huidige situatie:

Voor gemotoriseerd verkeer binnen de dorpskern geldt dat een passende snelheid moeten worden afgedwongen. Dit geldt met name voor de Merkebuorren. Er worden/zijn bloembakken geplaatst en verder is het aan de buurt met oplossingen te komen, die op voldoende draagvlak kunnen rekenen.

Buiten de dorpskern geven de inwoners van Klein Groningen aan, dat op de Opper Haudmare auto's te snel Klein Groningen passeren. Oplossingen (b.v. plaatsing straatjuwelen) werden door sommige inwoners niet geaccepteerd. De gemeente heeft de buurtvereniging van Klein Groningen gevraagd met voorstellen te komen, die geaccepteerd worden door de buurt.

Op de weg Weinterp (vanaf de weg Drachten – Smilde tot de Driehoek) is het bijzonder druk geworden. Met name door het vrachtverkeer dat naar Waskemeer gaat en niet de geadviseerde route vanaf Oosterwolde volgt.

Op onze wegen is veel (groot) landbouwverkeer. Boeren blijken niet alle kavels aaneengesloten of in ieder geval vrij dicht bij de boerderij te hebben.

Rond de school is nu nog sprake van parkeeroverlast. Met de nieuwbouw wordt de straat anders ingericht en is er aandacht voor het parkeren.

Doel:

Onveilige verkeerssituaties signaleren en oplossen.

Hoe:

- Het onderhoud van de wegen en het signaleren en oplossen van onveilige verkeerssituaties heeft de blijvende aandacht van Plaatselijk Belang en van de gemeente. Gedragsverandering is belangrijk en brengen we steeds opnieuw onder de aandacht. Daarnaast zijn er visuele en infrastructurele aanpassingen nodig.
- We geven richting de agrarische belangenorganisaties aan dat een nieuwe ruilverkavelingsronde de boeren tijd en energie scheelt en de verkeersveiligheid ten goede komt.

Voorzienen

Korte analyse huidige situatie:

Ons dorpshuis was in de vorige dorpsvisie een belangrijk aandachtspunt. We mogen

constateren, dat 'De Swingel' gemoderniseerd is en er tal van activiteiten plaats vinden. Belangrijk is dat we deze voorziening in stand houden door er te komen en/of als vrijwilliger actief te zijn.

We zien een veranderende maatschappij (individualisme, we hebben het druk enz.), maar zijn er ook oorzaken, die specifiek voor Wijnjewoude gelden? In hoeverre vormen we b.v. als dorp echt een gemeenschap? Is er

sprake van betrokkenheid en willen we daar tijd en energie insteken?

De Buurtwinkel is belangrijk voor ons als dorp. We constateren, dat het nog niet lukt een nieuwe ondernemer te vinden. Belangrijk is dat we in de Buurtsuper onze dagelijkse boodschappen halen. Als we dat niet doen, dan betekent dit, dat de Buurtsuper dicht gaat. Dat is een keuze, bewust of onbewust, die we als dorp maken.

Gelukkig beschikken we in Wijnjewoude over behoorlijk goede sportvoorzieningen. Wel zijn er knelpunten. Genoemd werden:

- Goede ijsbaan, die eerder bij vorst bruikbaar is;
- Een veld voor buitenactiviteiten, dat ook in de winter bruikbaar is;
- Afnemend ledenaantal bij verenigingen;
- Financiële zorgen;
- Te weinig bestuursleden, trainers en vrijwilligers.

Doelen:

- Ook de komende jaren een dorpshuis, waar vele activiteiten plaats vinden en geen structurele financiële tekorten zijn.
- Het behouden van de Buurtsuper.
- Aanpassing van sportvoorzieningen t.b.v. gebruik.
- We beschikken over voldoende vrijwilligers.

Hoe:

- a. We brengen in kaart, eventueel met externe ondersteuning, welke verenigingen mogelijkheden zien om samen velden gebruiken (combineren van activiteiten)
- Als tweede stap gaan de verenigingen, die de intentie hebben voorzieningen gezamenlijk te gebruiken, een commissie vormen om dit verder uit te werken.
- b. Er wordt een werkgroep ingesteld om na te gaan met als doel, hoe we inwoners motiveren om vrijwilligerswerkzaamheden op te pakken. Als eerste stap wordt onderzocht, waarom mensen zich minder willen binden aan vrijwilligerswerk in ons dorp. Als tweede stap probeert de werkgroep voor de genoemde knelpunten oplossingen voor te stellen en deze bij voldoende draagvlak te implementeren. Genoemd zijn:
- Bestuurlijk samenwerken, waardoor er minder bestuursleden nodig zijn en vrijwilligers werkzaamheden kunnen combineren.
  - Kiezen voor kortlopende projecten.
  - Vrijwilligersbank oprichten.
  - Als dorp niet te veel willen. Als er nieuwe activiteiten worden voorgesteld is het verstandig dit met een andere activiteit te combineren of deze te laten vervallen. Anders krijgen we te veel versnippering.

Hoe motiveer je vrijwilligers?

Saamhorigheid en eenzaamheid

Korte analyse huidige situatie:

Volgens de Dorpsspiegel is er veel saamhorigheid in het dorp en voelen mensen zich thuis in Wijnjewoude. De traditionele scheidslijnen, zoals die er altijd waren in Wijnjewoude, tussen kerkelijk en niet-kerkelijk, bestaan (bijna) niet meer. De beide scholen zijn gefuseerd en de kerkelijke gemeenten maken deel uit van verschillende werkgroepen voor het hele dorp. Wynjewâldsters hebben voldoende kennissen en vrienden en weinig mensen voelen zich volgens de Dorpsspiegel wel eens eenzaam. Een deel van onze inwoners heeft de Dorpsspiegel in gevuld (22%). Uit de reacties van andere organisaties werd duidelijk, dat er mensen zijn, die zich eenzaam voelen of nog niet in beeld zijn.

In de vorige dorpsvisie werd ingezet op activiteiten voor verschillende leeftijdsgroepen en we constateren, dat er tal van activiteiten zijn opgestart voor verschillende leeftijdsgroepen. Dat betekent niet, dat we achterover kunnen leunen. Er zijn nog mensen eenzaam en daarnaast geven verenigingen aan, dat het steeds moeilijker wordt vrijwilligers te vinden voor het opzetten en begeleiden van activiteiten.

Doel:

- In beeld krijgen de inwoners, die zich eenzaam voelen en deze proberen in contact te brengen met bestaande initiatieven.

Hoe?

- Besturen/werkgroepen, die nu al actief zijn op dit terrein, gaan gezamenlijk na, of er inwoners zijn, waarvan men vermoedt dat ze eenzaam zijn en geen contact hebben met één van de samenwerkende organisaties. De volgende vraag is dan: wat kunnen we voor de betreffende inwoner(s) betekenen?
- Nagaan of er draagvlak is voor een kleine commissie, die nieuwe inwoners welkom heet.

Duurzaamheid en gezondheid

Korte analyse huidige situatie:

We vinden het belangrijk, dat het voor onze (klein) kinderen fijn is in deze omgeving te wonen. Dat betekent dat we op een verantwoorde wijze met onze omgeving én onze gezondheid omgaan.

We zijn Bloeizonedorp en het afgelopen jaar zijn er verschillende initiatieven geweest om meer te bewegen en gezond te eten. Belangrijk is dat deze structureel van aard worden. Dus niet éénmalig en dat het dan weer 'weg zakt'. Voor een goede gezondheid is het belangrijk jong te beginnen. Een goed voorbeeld van hoe we het ons voorstellen is de kinderopvang 'Esther'. Zij bieden gezonde maaltijden aan en geven veel aandacht aan bewegen en b.v. buiten zijn. Het is belangrijk, dat dit de komende jaren niet beperkt blijft tot onze jongste dorpsgenoten en geleidelijk door ontwikkeld wordt voor onze hele dorpsgemeenschap.

Het al of niet bouwen van een mestvergister heeft de afgelopen jaren de gemoederen aardig bezig gehouden. Het bestuur van Plaatselijk Belang heeft nog niet bepaald, of men voor of tegen de plaatsing van een mestvergister is. Wel hebben we aan de betrokkenen laten weten, dat soms op een onacceptabele wijze met elkaar 'gecommuniceerd' werd. We mogen verschillend over een eventuele mestvergister denken, maar we doen dat respectvol. Er is nog geen definitief uitgewerkt plan m.b.t. het al of niet plaatsen van een mestvergister; vandaar dat het bestuur van Plaatselijk Belang de verdere ontwikkelingen afwacht.

Doelen:

- Bevorderen van een zo'n goed mogelijke gezondheid voor alle leeftijden.
- Gezonde leefomgeving m.b.t. de lichamelijke en de geestelijke gezondheid

Hoe:

- Voldoende te bewegen en gezonde voeding. De Bloeizone stimuleert, faciliteert en coördineert de activiteiten; uitvoering door verenigingen en werkgroepen. Speciale aandacht wordt er gegeven aan onze jeugd.
- Stimuleren isolatie, vermindering van het energie verbruik en het zelf opwekken van energie, mits hierdoor geen nieuwe knelpunten ontstaan. Wijnjewoude Energie Neutraal (WEN) coördineert en stimuleert dit.
- Bevorderen van de biodiversiteit in onze omgeving. We bevorderen dit door onze inwoners te informeren over mogelijkheden onze leefomgeving te vergroenen. We stimuleren het kweken van eigen groenten (pluktuinen) en gaan zorgvuldig om met onze leefomgeving.

- Bevorderen van de circulaire economie door b.v. te onderzoeken of er mogelijkheden zijn voor een repaircafé.

- Belangrijk is de mentale en sociale gezondheid. Een fijne leefomgeving met goede contacten is daarbij van belang.

Het is belangrijk dat de activiteiten van Kom erbij gecontinueerd worden en het Dorpssteunpunt behouden blijft.

Voor zingeving zijn er in Wijnjewoude verschillende mogelijkheden. Natuurlijk de kerken, die letterlijk hun deuren openen, er zijn meditatiecursussen, zingevingswandelingen enz.

Ook dat er voldoende mogelijkheden blijven om te ontspannen, zowel door te bewegen, muziek te maken of te beluisteren, samen te koken en te genieten van de natuur om eens heen.

Bedrijven

Korte analyse huidige situatie:

Een gezond ondernemersklimaat moet er voor zorgen dat lokale ondernemingen behouden blijven.

Initiatieven vanuit ondernemers om hun eigen bedrijfsvoering aan te passen of uit te breiden omarmen we. Een aandachtspunt hierbij is welke schaalgrootte in ons dorp wenselijk is.

De ondernemers hebben geen wensen aangegeven. We gaan er vanuit, dat we de komende 4 jaar geen plannen hoeven te maken voor b.v. een noodzakelijke uitbreiding en/of revitalisering van het bedrijventerrein.

Recreatie

Korte analyse huidige situatie:

Recreatie wordt steeds belangrijker. De bestaande bedrijven mogen uitbreiden en nieuwe initiatieven zijn mogelijk. Wijnjewoude is een woondorp en vele mensen vinden de rust belangrijk. Daarom willen we geen grootschalige recreatieve voorzieningen.

Belangrijk is, dat de voorzieningen goed bereikbaar zijn en b.v. de fietspaden goed onderhouden, c.q. vernieuwd worden. Dit laatste laat op dit moment zeer zeker te wensen over.

Doel:

Geen grote recreatieve voorzieningen in ons dorp. Wel dienen de recreatieve fietspaden vernieuwd te worden.

Hoe:

- Het is aan de ondernemers te bepalen, of men al of niet wil uitbreiden. Als de gemeente ons advies vraagt over ev. uitbreidingen, dan adviseren we positief, mits er geen sprake is van grootschalige uitbreidingen.
- Steeds aandacht blijven vragen voor het noodzakelijk onderhoud, c.q. de vernieuwing van de recreatieve fietspaden.

Financiën

Korte analyse huidige situatie:

Bijna alle verenigingen geven aan, dat ze het financieel moeilijk hebben of verwachten te krijgen.

Doel:

Financieel gezonde verenigingen nu en de komende jaren.

Hoe:

We vormen een kleine werkgroep met financiële expertise. Zij kunnen besturen adviseren m.b.t. hun financiën. De werkgroep beschikt over informatie om mogelijkerwijs de inkomsten te vergroten door het aanvragen van subsidies, sponsoring en acties.

Ons erfgoed

Korte analyse huidige situatie:

We hebben een historische werkgroep. Ze plaatsen foto's en artikels op de website, maar op dit moment liggen de werkzaamheden van deze groep vrijwel stil door onderbezetting.

Doel:

Dorpsvisie 2024-2028

We willen dat onze geschiedenis wordt vastgelegd en het cultureel erfgoed voor ons nageslacht behouden blijft, zoals b.v. de beide oude hervormde kerken met de klokkenstoel.

Hoe:

- Vrijwilligers vinden die op één of andere wijze willen deelnemen aan de werkgroep;
- Financiële steun en expertise zoeken bij organisaties, die als doel hebben cultureel erfgoed te behouden.